

EL CONCURS DE CASTELLS DE TARRAGONA, VIST PER ALGÚ DE PORTO ALEGRE

YEDA SWIRSKI DE SOUZA

Tarragona, 6 d'octubre de 2018. XXVII Concurs de Castells. El missatge de l'Antoni deia que la trobada seria al Monument als Castellers, a la Rambla Nova entre Pare Palau i Ramón y Cajal, a les tres de la tarda. Confesso que aquest costat de Tarragona no em va agradar gaire. Abans havia caminat per la riba de la Mediterrània i m'havia impressionat la part històrica de la ciutat. Em va cridar l'atenció la presència a les finestres de banderes amb barres vermelles sobre fons groc i de llaços grocs.

També havia presenciada la desfilada de gegants i capgrossos que ocupaven els carrers al capvespre. Havia vist l'amfiteatre romà i el parc que l'envolta, els segles d'història que es poden constatar a simple vista.

Vaig arribar d'hora al punt de trobada. És difícil advertir el monument de bronze fosc en la distància. Enclavat en una avinguda ampla, envoltada d'edificis, sembla petit. Però hi ha una torre humana al centre, desafiant l'espectador. Durant una estona vaig veure com una família de visitants feia un esforç per pujar al monument i fotografiar-s'hi.

Em vaig asseure en un banc de l'avinguda i em vaig preguntar què passaria aquella tarda. Els castellers van anar arribant a poc a poc, amb pantalons blancs i camises de colors. Jo ja duia posada la meua samarreta amb el color morat dels Moixiganguers d'Igualada. Vaig intercanviar algunes mirades amb castellers que duïen el mateix color a la camisa o la samarreta. Vaig veure gent gran, joves i nens, grassos i primos, fisonomies de tot tipus. Algú em va preguntar en català si l'autobús d'Igualada ja havia arribat. Ni tan sols sé ara com el vaig entendre. Després em vaig adonar que eren uns avis que esperaven els seus fills i els seus néts que venien amb l'autobús des d'Igualada. Llavors em vaig sentir com si formés part d'una cosa que mai no havia experimentat.

De mica en mica es va omplir la part central de la Rambla Nova.

Vaig reconèixer l'Antoni, l'Anna i la Montserrat, que ja havien baixat de l'autobús. Hi havia moltes expectatives. Vindrien castellers de tota Catalunya. El diumenge al matí competien les colles que encapçalaven la classificació i el dissabte a la tarda, la resta. En Jordi em va proporcionar una entrada perquè pogués ser-hi el diumenge. El mateix Jordi em va explicar que no era exactament un torneig, però que en qualsevol cas hi havia el repte d'assolir unes fites, millorar el rendiment d'altres concursos i superar posicions. Torres sempre més altes, més sofisticades, més estables. Les colles assagen tot l'any, es reuneixen diverses vegades cada setmana. Es creen vincles intensos que perduren més d'una generació.

A l'entrada de la Tàrraco Arena es formen dues files. L'una per als castellers i l'altra per al públic. Les graderies es van omplint i la plaça també. A diferència de qualsevol altre espectacle que conec, els participants i seguidors, actors i públic, músics i gent, semblaven formar part d'una sola multitud. Així i tot, els nens tenien un espai exclusiu per a ells, protegit del brogit de la plaça i de les emocions dels castells. Allà s'estaven durant tot el concurs, distrets amb jocs.

Em van donar una faixa vermella i em van dir que me l'havia de posar. A la pràctica castellera tot requereix la seva tècnica. Fins i tot embolicar-se el cos amb una faixa d'un o dos pams d'amplada. Des del mètode per posar-se la faixa, fins al sistema per muntar i desmuntar

el castell, hi ha un coneixement especialitzat en tots i cadascun dels detalls. Calia que aprenguéssim ràpidament a col·locar-me en la posició correcta, encara que el meu rol, com a aficionada novvinguda, fos molt secundari. L'arquitectura, l'enginyeria i la gestió dels castells són essencials per al seu èxit.

Després de descarregar el primer castell, els Moixiganguers d'Igualada van assolir la fita del concurs i de la temporada: un castell de nou pisos, meticulosament descarregat, l'èxit del qual va desencadenar una alegria tremenda. Ara era l'hora de fer la meua primera pinya. Al castell de la tercera ronda. Vaig dubtar si posar-m'hi o si no. Els meus amics em va dir que m'hi posés, que no em sentiria incòmoda. Finalment, em vaig decidir a formar part de la base del castell de la tercera ronda. Amb el cap acotat vaig sentir el so de la gralla que dona la cadència a l'espectacle.

Hi ha una emoció contagiosa entre els castellers. Camises de colors que són la història viva d'una colla, d'una ciutat, d'una regió, de la seva gent, d'unes famílies. De carregar i descarregar castells, d'abraçar-se col·lectivament. Un castell és un exercici que exigeix planificació, resistència, però sobretot confiança i solidaritat entre els castellers. En un castell ningú no toca el cel en solitari.

Per completar un castell, els nens necessiten assolir els pisos superiors. Un nen de sis o set anys fa l'últim pis i saluda amb la mà.

Vaig veure castells en què la canalla va abandonar i no va completar el castell. Vaig saber que és al cor de l'ètica dels castellers no qüestionar mai la decisió d'un nen que decideix baixar. El nen no hi és per delectar els adults amb la seva actuació, com en un espectacle de ballet. Arribar a la part superior i produir un gest de complicitat és un resultat col·lectiu i la revelació de la capacitat de transmetre als menors la seguretat per continuar endavant.

Vaig gravar vídeos i vaig fer fotos, i en vaig enviar a molts amics que, com jo, no sabien res de les torres humanes. A partir dels missatges que he enviat, hi va haver comentaris de sorpresa i encant, però també preguntes sobre riscos i accidents. Sí, passen accidents. Quan un castell es desploma, alguns castellers poden fer-se molt mal. Així i tot, mai no es deixen de fer castells. Hi ha una força més poderosa que impulsa els castellers. El risc ha de ser mitigat per l'experiència, la tècnica, la preparació, la convivència i, sobretot, pel desig de fer que les torres humanes se succeeixin i es continuï escrivint una història tan plena de significat.

Es pot dir molt més sobre les torres humanes. Aquest petit text només té la pretensió d'un registre personal d'aquesta magnífica experiència humana que l'Antoni, l'Anna, la Montserrat, la Cesca, el Jordi i els Moixiganguers d'Igualada van tenir la generositat de compartir amb mi.